Lägesrapport från cancervården
1 december 2020

Lena Sharp, Chef RCC Stockholm-Gotland

Region Gotland
Region Stockholm
REGIONAL CANCER CENTRE STOCKHOLM GOTLAND

- SVF
- Screening
- Utvecklingsarbete
- Tidig upptäckt och prevention
- Cancer och Covid-19

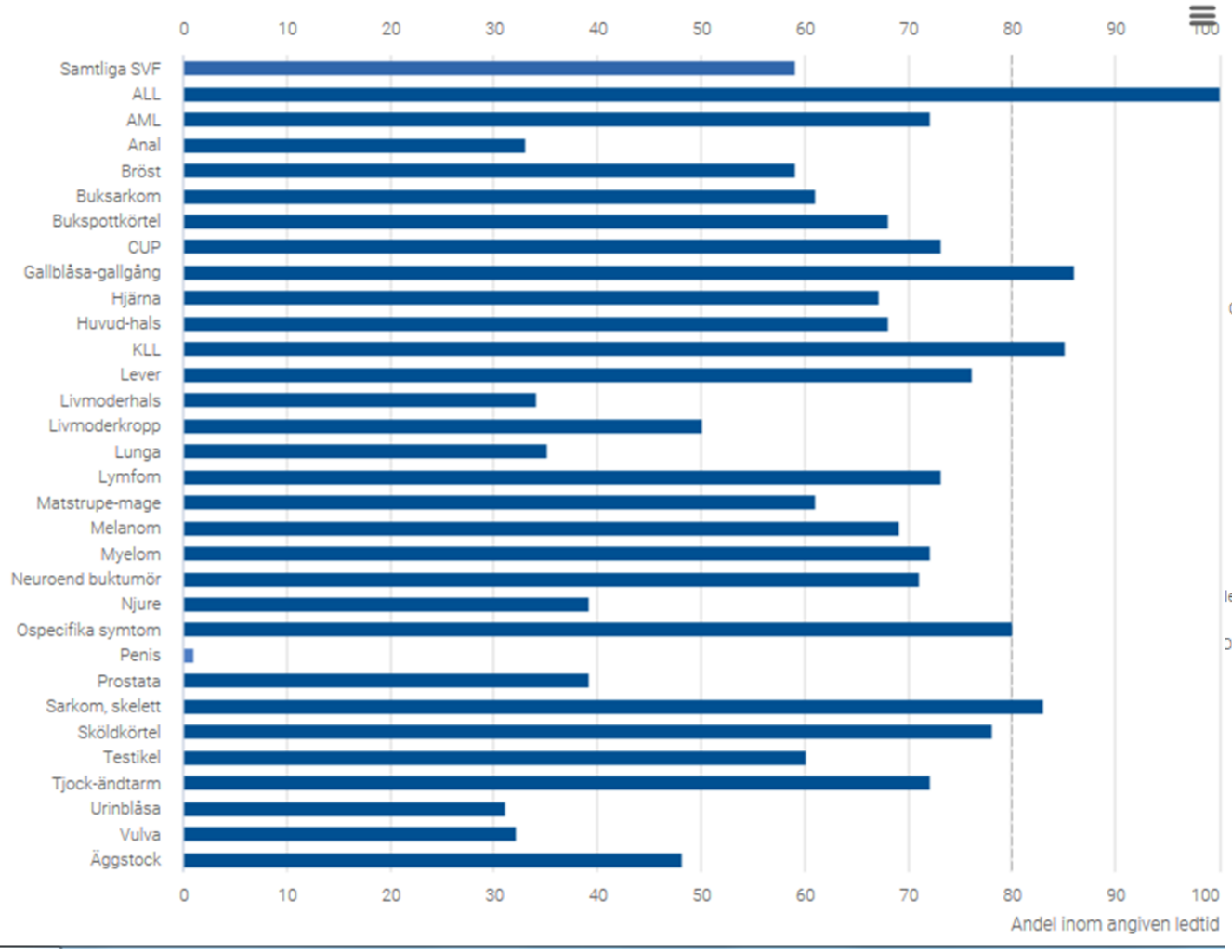
Standardiserade vårdförlopp (SVF) cancer

- Inklusionsmålet (70 %) uppnås sedan länge
- Ledtidsmålet (80%) förbättras men det går sakta och det finns stora variationer mellan patientgrupper
- Pandemin verkar inte ha förlängt ledtider inom cancerområdet men färre diagnosticerade nya cancerfall påverkar

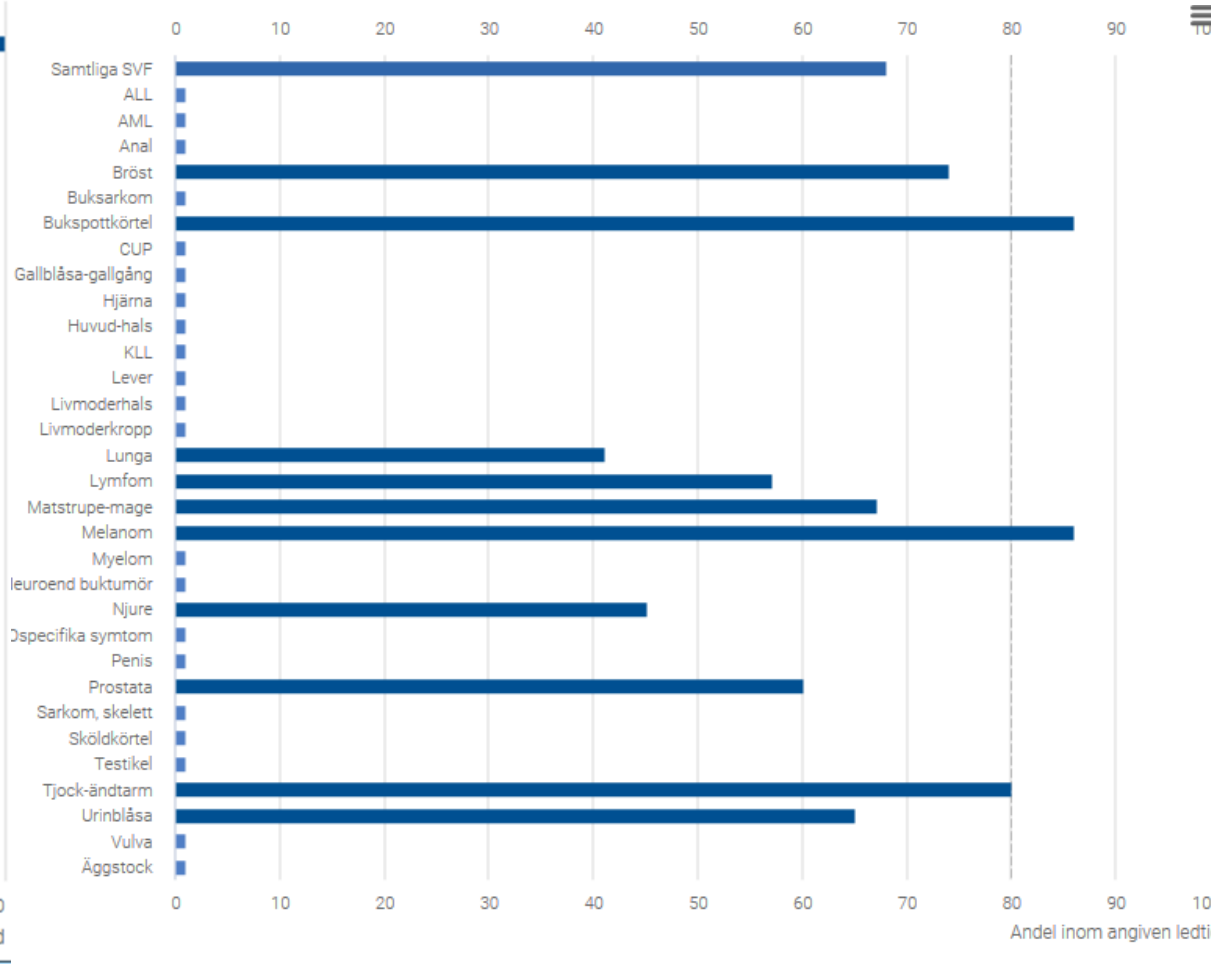
https://www.cancercentrum.se/samverkan/vara-uppdrag/statistik/svf-statistik/

SVF cancer, 80 % målet, 2020-11-30, Stockholm respektive Gotland

59%

68%

Ledtidsmått inom SVF cancer (80 %)	Siffror för hela året Stockholm-Gotland, %	
	2019	**2020 (hittills)**
Övergripande måluppfyllelse	**48**	**60**
Riket		50
Ki		58
		42
		60
		60
Pro		40
Lungcancer		35
Kolorektal cancer	72	72

Insatser kring lungcancer

- Nytt arbetssätt för att renodla arbetsuppgifter under utredning, för att skapa kortare ledtider
- Utvärderas löpande och arbetssätt anpassas
- Kontinuerlig dialog med patientrepresentanter
- Q1 2020: Utredningstid minskade med 24 dagar, väntelistan för återbesök minskade från 341 till 87 patienter (75%).

Webbinarium: Miljarder till SVF – vad har vi fått för pengarna?

Målet med standardiserade vårdförlopp (SVF) i cancervården är att förbättra tillgängligheten och minska de regionala skillnaderna, för att skapa en mer jämlik cancervård av hög kvalitet. Nu har det gått sex år sedan SVF infördes. Blev det som vi hade tänkt?

Tid: 4 december 15:00 - 16:00

Plats: www.cancercentrum.se

Webbinariet går att se på denna sida och kommer att vara möjligt att se i efterhand.

Har du problem att se sändningen?

Tips för att ansluta till webbsändningen

Målgrupp

Webbinariet vänder sig främst till cancersamordnare, cancerråd, patient- och närståendeföreträdare, regionernas SVF-samordnare, projektgrupper, verksamhetsledningar och sjukvårdspolitiker.

Kontakt vid frågor

Anna Selberg

kommunikatör, sjukvårdsregional SVF-samordnare

072-705 36 81

anna.s.jonasson@regionvasterbotten.se

https://www.cancercentrum.se/samverkan/om-oss/kalender/2020/december/miljarder-till-svf--vad-har-vi-fatt-for-pengarna/

Screening

- Rejäl nedgång i hörsamhet till screening redan innan paus i våras
- Samtliga screeningprogram har varit öppna under hösten (med anpassningar)
  - Tidsbokning
  - Ökad tillgänglighet
  - Väntrum
  - Skyddsutrustning
  - Prioriterade grupper
- Informationsinsatser genomförda men behöver fortsätta och utökas
  - 1177, Cancerrådgivningen, telefonrådgivning screening, media, patientföreningar, hälsoinformatörer
- Hörsamheten har blivit bättre under hösten men behöver generellt förbättras!
  - Strategier pågår för att öka deltagandet (information, tillgänglighet, egenprovtagning till fler grupper, utökning åldersintervall, screening på arbetstid)
- Strategi 1 december: Hålla screeningverksamheterna öppna!

Ett av 17 prioriterade områden

Budget 2021

Tidig upptäckt av cancer

Covid-19-pandemin har inneburit att färre personer har sökt vård. Det har bland annat inneburit att antalet diagnosticerade cancerfall har minskat jämfört med tidigare år. Detta är mycket oroande eftersom en senare upptäckt och diagnos kan innebära försämrad prognos för patienten. Därför är det viktigt att Region Stockholm arbetar aktivt med att uppmana människor som misstänker att de är sjuka att också uppsöka vård.

De nationella screeningprogram som erbjuds ska vara tillgängliga och bidra till ett högt deltagande i hela länet. Kunskapen om prevention ska öka och arbete bedrivas för att få fler att delta i screeningprogrammen. För att nå de kvinnor som inte deltar i screeningprogrammet om livmoderhalscancer erbjuds självtester. Individuell lungcancerscreening ska testas för de kvinnor som röker och deltar i screeningen för bröstcancer.

Lungcancerscreening

- Förstudier våren 2020
  - Enkät till 6000 kvinnor som kallades till mammografi
  - Frågor om rökvanor, intresse för lungcancerscreening och behov av rökavvänjningsstöd
  - 10-11 % röker, ca 35 % tidigare rökare, > 90 % är positiva, >70 % vill ha stöd att sluta röka
  - Hälsoekonomisk analys visar att lungcancerscreening för kvinnor i mammografiålder är kostnadseffektivt
- Planering pågår
- Pilot test med start 2021 (drygt 500 patienter)
- Stockholm först i landet
- Etiskt tillstånd

Organiserad prostata testning

- Socialstyrelsen avråder från screening för prostatacancer men ändå anser att dagens PSA-testning behöver göras mer strukturerad och jämlik
- RCC har i uppdrag att stödja regionerna i att organisera prostatacancertestning av symtomfria män.
  - Nationell arbetsgrupp med representanter från varje sjukvårdsregion
- Pilotstudier pågår i Skåne och Västra Götaland
  - Försenade pga pandemin men i gång
- Stockholm förbereder nu pilottest med start 2021
- Ansvariga från RCC Stina Fuentes, Lisa Jelf Eneqvist
- Samverkan med regional vårdprogramgrupp och processledare

Prevention

- Öka kunskapen hos barn och unga kring cancer och hur man minskar risken att drabbas
- LEVLA
- Samverkan med skola, Stöds av Generation PEP
- Främst fokus på fysisk aktivitet, kost, HPV vaccin
- Baserat på *European Code Aganist Cancer*
- ”Samskapande”
  - Utbildning för skolsköterskor
  - Verktygslåda för skolan
- Utvärdering av Centrum för Epidemiologi och samhällsmedicin (CES)
- Om goda resultat, breddinförande regionalt och nationellt

Tidig upptäckt av tjock-och ändtarmscancer

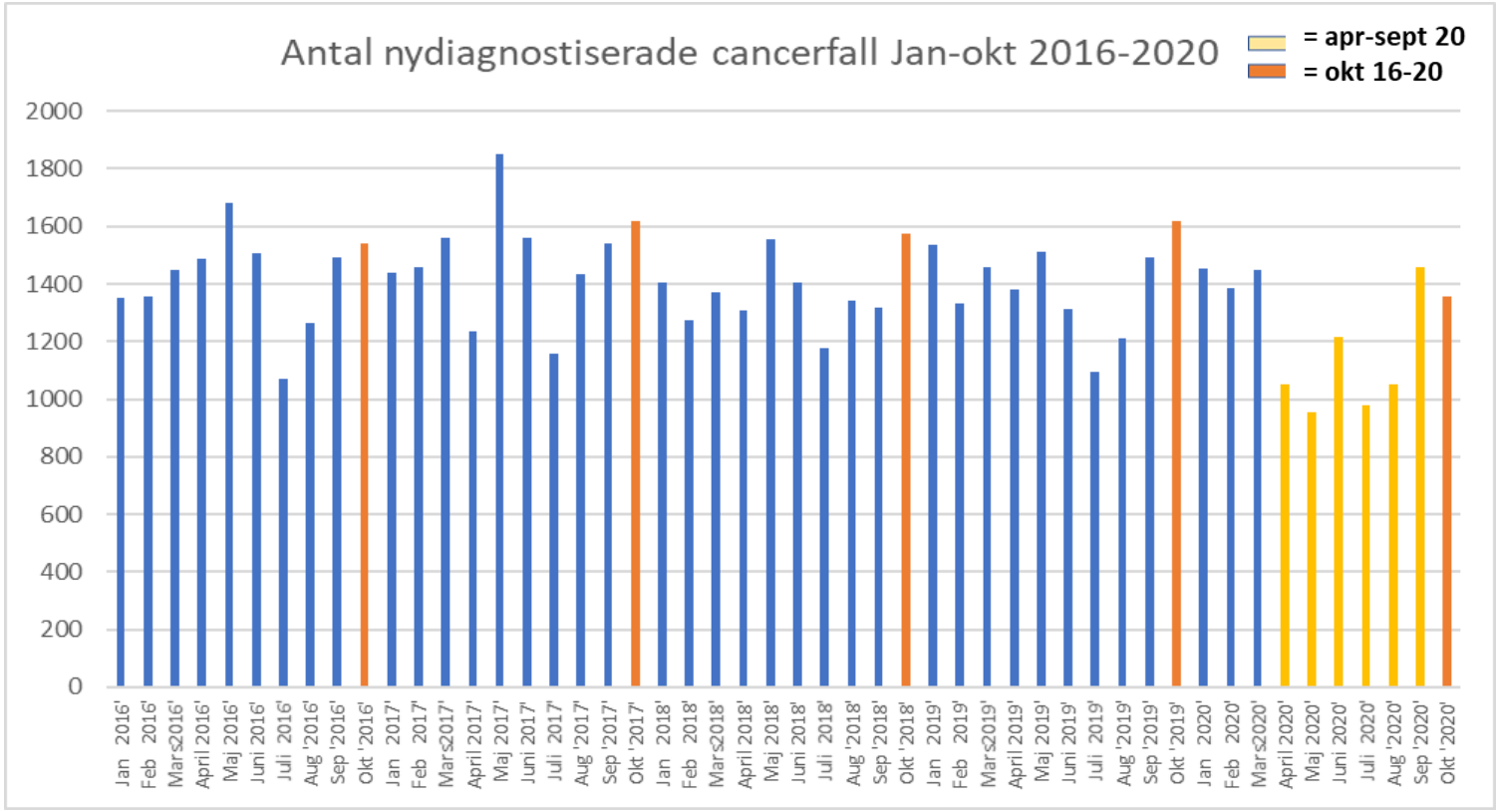
- De flesta personer med cancer söker primärvården
- Ibland svårt att ställa diagnos
- Riskvärderingsinstrument för cancer har utvecklats för att stödja allmänläkares arbete, används i Storbritannien
- Test av tillförlitlighet för svenskt riskvärderingsinstrument for tjock- och ändtarmscancer
- Samarbete RCC och primärvården
- Syfte: att förbättra möjlighet till tidig identifiering av patienter med ökad risk för cancer, möjliggöra snabbare utredning och diagnos, vilket i förlängningen leder till ökad överlevnad
- Två doktorander i primärvården, handleds av erfarna forskare inom området
  - Väntar besked etiskt tillstånd

Utvecklingsarbete tidig upptäckt

- Breddinförande *Goda vanor för ett friskare liv*
- Breddinförande *Teledermatoskopi*
- Utökning av screeningprogrammet för tjock-och ändtarmscancer att inkludera åldersgrupperna 70–74 år
- Ökade möjligheter till självprovtagning HPV gynekologisk cancer

Antalet nya cancerdiagnoser, Stockholm (VAL-data)

Antalet nydiagnostiserad cancer, operationer och slutenvårdstillfällen för 2020 jämförs i första hand med snittet för perioden 2016-19. För besök i primär och öppenvård jämförs 2020 enbart med 2019 eftersom besöksmönstret förändrats under åren 2016-19.
Skillnaden i antal resp. andel redovisas för pandemiperioden **april-oktober.**

2020 jfr snitt 16-19		*Föreg mån*
apr - okt 20 jfr 16-19	**-1875**	-1672
%	**-20%**	-20%
2020 jfr 2019		
Apr-okt 20 jfr 19	**-1564**	-1330
%	**-16%**	-17%

För pandemiperioden april-oktober ser vi 1875 (-20 %) färre nya cancerdiagnoser mot förväntat utifrån snittet för 2016-19. Jämfört med 2019 enbart är underskottet något mindre (-1564, -16 %). Notera att den normalisering vi observerade i september har återgått till ett underskott. Den procentuella andelen är oförändrad till följd av fler månader/cancerfall i nämnaren.

TACK!

lena.sharp@sll.se